

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені В. Н. КАРАЗІНА

Екологія, неоекологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування

Матеріали VII Міжнародної наукової конференції
молодих вчених

Харків – 2019

**ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЗБАЛАНСОВАНЕ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Автушко А. Д., Білорусь ВЛИЯНИЕ РЕСПУБЛИКАНСКОЙ МАГИСТРАЛЬНОЙ ДОРОГИ М-6/Е28 МИНСК-ГРОДНО-ГРАНИЦА РЕСПУБЛИКА ПОЛЬША (БРУЗГИ) НА РАСТИТЕЛЬНЫЙ И ЖИВОТНЫЙ МИР ПРИДОРОЖНОЙ ПОЛОСЫ.....	50
Бешляга О. В., м. Одеса ХАРАКТЕРИСТИКА СТАЦІОНАРНОЇ МЕРЕЖІ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗА СТАНОМ АТМОСФЕРИ У МІСТІ ОДЕСА.....	52
Бобик В. О., м. Одеса ОЦІНКА ЯКОСТІ ВОД р. ДУНАЙ – м. РЕНІ.....	54
Вербова А. С., м. Одеса МІНЕРАЛІЗАЦІЯ ПРИРОДНИХ ВОД ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЯК ПОКАЗНИК ЇХ ПРИДАТНОСТІ ЇХ ДЛЯ ПИТНИХ, ЛІКУВАЛЬНИХ ТА ІРИГАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ	56
Вовк Ю. Р., м. Івано-Франківськ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ МОНООКСИДОМ ВУГЛЕЦЮ (СО) ВІД АВТОТРАНСПОРТУ НА ВУЛ. ДОВГА В м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК.....	57
Галянта Л. А., м. Львів ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	59
Греченко Е. Р., м. Одеса ОЦІНКА РІВНЯ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ м. ПОЛТАВА.....	62
Гюльахмедова К. Р., м. Одеса ПОВОДЖЕННЯ З БІООРГАНІЧНИМИ ВІДХОДАМИ В ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	63
Демчук Д. В., м. Одеса СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГ ФОНДУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	65
Дмитроняк С. І., м. Івано – Франківськ ТЕПЛОВЕ ЗАБРУДНЕННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ГІДРОСФЕРУ.....	67
Зубарева Ю.А., м. Одеса ХАРАКТЕРИСТИКА БІОКЛІМАТИЧНИХ УМОВ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	69
Кабак І. С., м. Одеса ХАРАКТЕРИСТИКА МІНЕРАЛІЗАЦІЇ ВОДИ р.ІНГУЛЕЦЬ – м.КРИВИЙ РІГ.....	72
Коваль Ф. Ф., м. Харків ВПЛИВ НЕСАНКЦІОНОВАНОГО ЗВАЛИЩА НА ГРУНТОВИЙ ПОКРИВ ПРИЛЕГЛИХ ТЕРИТОРІЙ У СЕЛІ ПОДВІРКИ.....	74
Кот Я. С., м. Одеса ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ВИКОРИСТАННЯ ВОД МАЛИХ РІЧОК БАСЕЙНУ ДНІСТРА.....	76
Крайнюков А. О., м. Харків ОЦІНКА ВПЛИВУ РЕЧОВИН НА ПРОЦЕСИ САМООЧИЩЕННЯ ВОДИ ВОДНОГО ОБ'ЄКТУ.....	78
Кузнецова А. И., Білорусь ПРОСТРАНСТВЕННО-ВРЕМЕННОЙ АНАЛИЗ ЗЕЛЕНЬХ НАСАЖДЕНИЙ г. НОВОГРУДКА (БЕЛАРУСЬ).....	80
Лавров Т. В., м. Одеса АНАЛІЗ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ОКРЕМИХ РАЙОНІВ м. ОДЕСА ДІОКСИДОМ АЗОТУ.....	82

2. Інструкція з відбору проб води та ґрунту для проведення вимірювань в лабораторіях держводгоспу України// Державний комітет України по водному господарству/ Київ 2001

3. Методи аналізів ґрунтів і рослин / За загал. ред. С. Ю. Булигіна, С. А. Балюка, А. Д. Міхновської, Р. А. Розумної. Харків, 1999. 156 с.

4. Фатєєв А. І. Фоновий вміст мікроелементів у ґрунтах України / ред.: Я. В. Пашенко; УААН. Нац. наук. центр «Ін-т ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н.Соколовського». Х., 2003. 117 с.

5. Шум І. В. Екологічна якість ґрунту: критерії оцінювання / І. В. Шум, Т. Ю. Бедернічек // Науковий вісник НЛТУ України. 2013. Вип. 23.18. С. 72–80.

УДК 502.51 (282)

Кот Я. С.

Одеський державний екологічний університет

Нагаєва С. П., доцент кафедри екології та охорони довкілля ОДЕКУ

ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА ВИКОРИСТАННЯ ВОД МАЛИХ РІЧОК БАСЕЙНУ ДНІСТРА

У публікації наведені результати екологічної оцінки використання вод малих річок басейну Дністра

Ключві слова: Забруднення вод, стоки, стан річок, екологічний стан.

В публикации приведены результаты экологической оценки использования вод малых рек бассейна Днестра

Ключевые слова: Загрязнение вод, стоки, состояние рек, экологическое состояние

The publication presents the results of an environmental assessment of the use of waters of the small rivers of the Dniester basin

Key words: Water pollution, drains, rivers, ecological status

Використання малих річок та водойм тісно пов'язане з рівнем господарської діяльності. За мірою інтенсифікації народного господарства зростає і необхідність в охороні довкілля, більш жорсткому контролю за використанням природних вод, введення обмежень, нормуванні, а іноді й в забороні використання тих чи інших водних об'єктів. Останні повинні використовуватися у галузях та комплексних системах постачання й споживання води у розмірі і режимах, які включають можливість подальшого використання водних ресурсів в інших місцях і територіях. Крім того, їх використання не повинно негативно впливати на стан природно-господарського середовища.

Найбільш інформаційними показниками екологічного стану річок України є такі: об'єм води, що забирають із річки (W_3 , млн.м³); об'єм втрат річкового стоку завдяки відбору підземних вод, які гідравлічно пов'язані із річковою мережею(W_B); фактичний об'єм стоку річки (W_ϕ); об'єм скиду води у річкову мережу (W_C); та об'єм скиду забруднених вод ($W_{3,B}$);

На підставі цих характеристик визначають 4 показника використання водних ресурсів річок: а) використання стоку річок; б) безповоротного водоспоживання; в) надходження стічних вод у річкову мережу, та г) скиду забруднених вод у річку [1].

Показник використання стоку річок (g_{pc} , %) розраховується за формулою:

$$g_{pc} = \frac{w_3 + w_B}{w_{cp} + w_c} * 100\% \quad (1)$$

За показником використання стоку басейн р.Дністер відповідає критерію «дуже незадовільний». Використання стоку Нижнього Дністра складає 20 %.

Показник безповоротного водоспоживання (g_{bc} , %) розраховують за формулою :

$$g_{bc} = \frac{w_3 + w_b - w_c}{w_{cp}} * 100\%; \quad g_{bc} = 18\% \quad (2)$$

Безповоротне водоспоживання басейн р.Дністер складає 18% відповідає критерію «незадовільний».

Показник надходження стічних вод у річкову мережу (g_{nc} , %) розраховується за формулою:

$$g_{nc} = \frac{w_c}{w_\phi} * 100\%; \quad g_{nc} = 23\% \quad (3)$$

За показником надходження стічних вод в басейн р.Дністер відповідає критерію «незадовільний».

Показник скиду забруднених вод у річку (g_{cb} , %) розраховується за формулою:

$$g_{cb} = \frac{w_3}{w_\phi} * 100\%; \quad g_{cb} = 33\% \quad (4)$$

Скид забруднених вод складає 33 %. За показником скиду забруднення вод відповідає критерію «Катастрофічний».

Розглянуті первинні показники (g_i) трансформують у прості оціночні бали за допомогою спеціальної шкали (табл. 1) [1].

Таблиця 1. Шкала критеріїв оцінки стану річки за ступенем використання її водних ресурсів.

Показник	Градація простих балів				
	1	2	3	4	5
Використання стоку річок (g_{pc} , %)	>20	20-16	15-11	10-6	<6
Безповоротного водоспоживання (g_{bc} , %)	>25	25-20	19-15	14-10	<10
Надходження стічних вод у річкову мережу (g_{nc} , %)	>75	75-50	46-16	15-6	<6
Скиду забруднених вод у річку (g_{cb} , %)	>10	10-6	5-3	2-1	<1
Оцінка в балах	-5	-3	-1	1	3
Якісна характеристика стану	а	б	в	г	д

Таблиця 2. Шкала комплексної оцінки стану виростання водних ресурсів річок.

Характеристика	Клас стану використання				
	1	2	3	4	5
Градації комплексного показника	>2,2	2,2-0,8	0,8-(-2,2)	(-2,2)-(-3,2)	<-3,2
Якісна характеристика стану використання водних ресурсів	д	г	в	б	а

Якісна характеристика стану використання одних ресурсів у таблицях 1 і 2 визначаються таким чином :

А) катастрофічний; б) дуже незадовільний; в) незадовільний; г)задовільний; д) добрий.

Список використаних джерел інформації

1. Каталог річок і водойм України Г.І. Швебс , М.І. Ігошин. – Одеса «Астропринг» 2003.